

BELEIDSPLAN TWEETALIG HAVO-VWO 2022-2026

OPGESTELD DOOR TTO-TEAM/DE SCHOOLLEIDING FEBRUARI 2022

Inhoud

1. Doel beleidsplan	3
2. Onderwijs, didactiek en internationalisering	6
2.1 EEN UITSTEKENDE BEHEERSING VAN DE ENGELSE TAAL	6
2.2 BETROKKENHEID ALS BURGER BEVORDEREN IN EEN MULTICULTURELE SAMENLEVING	10
3. Opbrengsten en resultaten	15
4. Aannamebeleid	17
5. Werving	19
6. Organisatie	20
7. Scholing, professionalisering en kwaliteitszorg	22
8. Budget en facilitering	24
9. Verklarende woordenlijst	25

1. Doel beleidsplan

Het Schoter is een school met 1383 leerlingen en heeft een openbaar karakter. Het is een school waar ieder kind ongeacht godsdienst, levensbeschouwing en of sociaal-culturele achtergrond welkom is. Het Schoter biedt sinds 2004-2005 tweetalig onderwijs aan binnen haar vwo-afdeling en heeft de status van junior college. Sinds het schooljaar 2017-2018 kunnen ook havoleerlingen tweetalig onderwijs volgen en sinds schooljaar 2018-2019 kunnen ook mavoleerlingen kiezen voor dit type onderwijs. In het schooljaar 2021-2022 krijgen 259 leerlingen tweetalig onderwijs op mavo, havo of vwo-niveau.

Dit beleidsplan heeft tot doel om onze ambities ten aanzien van tweetalig onderwijs op de havo- en vwo-afdeling van Het Schoter te verwezenlijken en structureel te werken aan het continue verbeteren van het tweetalige onderwijs.

De aanleiding voor het schrijven van een beleidsplan is dat het bestaande beleidsplan (uit 2017-2021) aan vervanging toe is, het tijd is om de balans op te maken van de ontwikkeling van onze tweetalige afdelingen en we vervolgens onze ambities voor de komende 4 jaar uiteen willen zetten en vast willen leggen.

Visie op tweetalig onderwijs.

Op het Schoter heeft het tto in de afgelopen jaren een rol van groeiende betekenis gekregen. We vinden het belangrijk om leerlingen de mogelijkheid te bieden tweetalig onderwijs te volgen, omdat we menen dat we leerlingen goed moeten voorbereiden op een toekomst in een wereld die steeds internationaler wordt en die vraagt om andere kennis, vaardigheden en attitude. Daarnaast vinden we dat we leerlingen goed moeten voorbereiden op een toekomst als betrokken burger in een multiculturele samenleving; een samenleving waarin begrip hebben voor anderen en andermans standpunten voorwaarden zijn voor het functioneren van die samenleving, in die samenleving en ten behoeve van die samenleving. Ten slotte menen we dat we leerlingen moeten voorbereiden op een maatschappij die steeds complexer wordt; een maatschappij die vraagt om burgers die creatieve oplossingen weten te bedenken voor universele problemen, die zich kunnen redden in een internationaal en multicultureel gezelschap en die zich betrokken tonen bij hun omgeving.

Om al die redenen geven we op het Schoter tweetalig onderwijs en aangezien we vinden dat dit voor alle leerlingen belangrijk is, bieden we inmiddels tto onderwijs aan op alle niveaus.

Evaluatie speerpunten beleidsplan 2017-2021

- Verkrijgen status senior college in het schooljaar 2020-2021.
De visitatie voor het senior college van het vwo (en junior college havo) vindt plaats in maart 2022. Dat is dus iets later dan gepland.
- De instroom bestaat voor 50% uit leerlingen die kiezen voor tweetalig onderwijs. Dat halen wij op dit moment niet. De nabijheid van een andere tto-school speelt hierbij duidelijk een rol. Dit schooljaar koos een kleine 30% van de leerlingen voor tweetalig onderwijs (op mavo, havo, of vwo-niveau). Hoewel de tweetalige afdeling deze 50% niet per sé nodig heeft om 'gezond' te zijn, streven we er wel naar om meer leerlingen aan te trekken. De noodzaak voelen wij met name voor de mavo-afdeling, maar ook in de havo-afdeling en de vwo-afdeling speelt dit.
- De noodzaak tot professionalisering van het team kwam tijdens de vorige visitatie naar voren. Daar is de afgelopen jaren hard aan gewerkt. Er is een uitgebreid nascholingsprogramma opgezet en uitgevoerd met betrekking tot de taalvaardigheid en CLIL-competenties van onze tto-docenten. Het scholen en nascholen van onze docenten is verankerd in onze werkwijze. Ook de teamstructuur is aangepast aan de groei van de afdeling. Vijf jaar lang hebben we wekelijks bijeenkomsten georganiseerd met een groeiend team en is de afdeling begeleid, ondersteund en aangestuurd door een conrector en twee coördinatoren. Inmiddels vereist de grootte van de afdeling en het aantal docenten dat lesgeeft in het tto dat we het team op een alternatieve wijze vormgeven en aansturen.
- Naar aanleiding van de uitkomsten van de vorige visitatie hebben we een cyclisch systeem van kwaliteitszorg opgezet. Vierjaarlijks verschijnt er een beleidsplan tto waarin de belangrijkste ambities ten aanzien van het tto onder woorden worden gebracht en vertaald naar actiepunten. Die actiepunten komen terug in jaarplannen die in samenspraak met het team worden opgesteld op basis van de zelfevaluatie. Ouders en leerlingen worden bij het tto betrokken door middel van klankbordgroepen.
- Het opzetten en borgen van internationale samenwerkingsprojecten in onderbouw en bovenbouw. Inmiddels bieden we voldoende internationale samenwerkingsprojecten aan en brengen we lijn aan in alles wat we aanbieden door

de activiteiten te ijken aan onze visie op wereldburgerschap. Een volgende stap is om het reizenprogramma conform deze visie aan te passen.

Onze ambities in vogelvlucht:

1. Verkrijgen van de status van senior college voor de vwo-afdeling en van junior college voor de havo-afdeling en;
2. Uitwerken van een programma International Baccalaureate (IB) voor de havo-afdeling en de voorbereidingen treffen voor het verkrijgen van de status van senior college voor de havo-afdeling en;
3. Verbetering van Content Language Integrated Learning (CLIL) in de lessen en projecten door consequent te werken met taaldoelen en taalsteun en daarmee de kwaliteit van de tto-lessen en activiteiten te vergroten en;
4. Voldoende leerlingen (blijven) aantrekken voor de havo-afdeling en de vwo-afdeling en ervoor zorgen dat de doorstroom en examenresultaten op orde zijn dan wel blijven en;
5. Realiseren dat het portfolio voor European and International Orientation (EIO) door alle docenten op eenzelfde manier gebruikt wordt en;
6. De nieuwe kaders en uitgangspunten van onze internationale activiteiten vaststellen, verbinden met onze visie op wereldburgerschap en verwerken in het programma.

2. Onderwijs, didactiek en internationalisering

Bij de vormgeving van het onderwijs in de tweetalige havo- en vwo-afdeling beschouwen we onze visie als leidend.

We beogen dat leerlingen die op het Schoter een tweetalige opleiding hebben afgerond:

- Een voorsprong hebben bij (internationale) vervolgoopleidingen en op de (internationale) arbeidsmarkt, onder andere door een uitstekende beheersing van de Engelse taal;
- Open staan voor mensen uit andere culturen, zich geïnteresseerd tonen in de wereld om hen heen en het gewoon zijn om kwesties altijd vanuit meerdere perspectieven te benaderen;
- Zelfstandig optreden en gewend zijn om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen handelen en het eigen leerproces;
- Een lerende en onderzoekende houding hebben, nieuwsgierig zijn en ernaar streven het beste uit zichzelf en anderen te halen;
- Zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen hebben ontwikkeld.

Om dat te bereiken hebben we twee speerpunten:

1. Een uitstekende beheersing van de Engelse taal.
2. Betrokkenheid als burger bevorderen in een multiculturele samenleving

2.1 EEN UITSTEKENDE BEHEERSING VAN DE ENGELSE TAAL

Een uitstekende beheersing van de Engelse taal, vraagt om een centrale plek van de taal in het curriculum. In het taalbeleid beschrijven we hoe we dat realiseren.

Taalbeleid Engels.

Doeltaal – voertaal

Tijdens alle tto-lessen wordt Engels als voertaal gebruikt. Bij elke les formuleren we taaldoelen en zetten we scaffolding in om leerlingen te ondersteunen bij het verwerven en gebruiken van nieuwe taal.

De immersion periode

Gedurende de eerste zes weken van het brugklasjaar zetten we doeltaal – voertaal nog niet 100% in om zo de transitie van de basisschool naar het tto zo veilig mogelijk te laten verlopen. Leerlingen leggen, op de kernvakken en het vak Frans na, ook nog geen toetsen af, maar werken met feedback en reflectie aan gestelde doelen .

Personal Idiom File (PIF)

Ter ondersteuning van de taalverwerving werken we met een PIF. Hierin kunnen leerlingen woorden opnemen die zij zelf lastig vinden. Op dit moment wordt vooral in de brugklas actief met het PIF gewerkt, maar wij willen deze ook actiever in gaan zetten in de 2^e en 3^e klassen zodat ook daar het bewustzijn over de eigen taalverwerving groeit en ook in de bovenbouw als leerlingen weer grotendeels over moeten stappen op de Nederlandse taal.

Buitenschoolse activiteiten, projecten en EIO

Behalve tijdens de lessen, gebruiken we ook tijdens buitenschoolse activiteiten zoals reizen, werkweken en veldwerk Engels als voertaal. Bij vakoverstijgende projecten en EIO-opdrachten worden, net als tijdens de normale lessen, aparte taaldoelen gesteld.

Bilingual attitude (BA)

Om leerlingen inzicht te geven in de mate waarin zij de Engelse taal als voertaal gebruiken, beoordelen we leerlingen elke rapportperiode op hun BA. Dit gebeurt op een aantal niveaus, namelijk interactie met de docent en interactie met klasgenoten zowel binnen als buiten de les. De BA wordt door de mentor besproken en is onderdeel van de bevordering van alle leerlingen binnen de tweetalige afdeling. (Zie bijlage rubric Bilingual Attitude)

Communicatie binnen het team

Alle communicatie binnen het tweetalige team geschiedt in principe in de Engelse taal. Tijdens teamvergaderingen, scholingsbijeenkomsten en ook meer informele bijeenkomsten gebruiken de docenten onder elkaar Engels als voertaal. Ook de schriftelijke communicatie verloopt in de Engelse taal.

Taalniveau docenten

Om een zo hoog mogelijk taalniveau voor leerlingen te kunnen bereiken vinden we het essentieel dat het taalniveau van docenten ook op orde is en dat ze dit blijven ontwikkelen. Elke docent die lesgeeft binnen de tto-afdeling heeft aan het eind van het eerste jaar dat hij of zij op het Schoter lesgeeft, aantoonbaar minimaal het C1-niveau voor de Engelse taal. Eén van onze eigen docenten geeft jaarlijks trainingen om docenten op het Cambridge Advanced in English (CAE) examen voor te bereiden. Collega's die het Cambridge Proficiency in English (CPE) examen willen afleggen worden hier ook toe in staat gesteld.

Om de taalvaardigheid van docenten op niveau te houden bieden wij jaarlijks ook een maintenance course aan op het gebied van classroom English.

Elke docent binnen de tto-afdeling volgt CLIL-cursussen om didactisch voldoende onderlegd te zijn om in de tto-afdeling les te geven. Er zijn twee CLIL-coaches actief op Het Schoter. De introductiecursus wordt door de CLIL-coaches gegeven. Zij ronden op dit moment hun cursus CLIL-coaching af en zijn al actief collega's aan het begeleiden. Naast de starterstraining gaan zij op lesbezoek en voeren coaching gesprekken en ondersteunen ze docenten bij het

formuleren van taaldoelen en het ontwikkelen van (les)activiteiten. De coaches gaan een nieuw CLIL-observatieformulier ontwerpen en inzetten ter ondersteuning van de begeleidingsgesprekken. Een speerpunt tijdens de begeleiding is op dit moment het helder formuleren van taaldoelen tijdens de les en in projecten. De trainingen voor gevorderden worden extern gegeven en richten zich meer op de ontwikkelingsbehoefte van de individuele docenten.

Het leren van en met elkaar, zullen we tijdens tto-studiemiddagen onder de aandacht blijven brengen door de uitwisseling van good practices.

Authentiek materiaal en het Europees Referentie Kader (ERK)

Een aandachtspunt voor veel docenten is het goed kunnen toetsen of hun lesmateriaal op het juiste niveau is voor hun leerlingen. Hiervoor willen we het ERK actiever inzetten. Tijdens tto-werkmiddagen zullen we hier aandacht aan besteden en zullen de CLIL-coaches docenten ondersteunen bij het toetsen en waar nodig aanpassen van het materiaal aan het ERK. Daar waar het bestaande materiaal niet op het juiste niveau is en aangepast moet worden zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van authentiek materiaal.

Examens, certificaten en diploma's

Leerlingen sluiten het vak Engels in 3 vwo af op B2-niveau van het Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) en in 3 havo op B1-niveau. Voor het aantonen van het niveau voor lezen en schrijven gebruiken we het Cambridge Lower Secondary Checkpoint English. Om het niveau spreekvaardigheid inzichtelijk te maken, werken we met de Junior Speaking Contest en voor het niveau luisteren worden er luistertoetsen gebruikt op First Certificate in English (FCE) –en CAE-niveau. Na het succesvol afsluiten van het derde jaar, het Junior College, krijgen de leerlingen een tto Junior Certificate.

Als vwo-leerlingen het Junior College met goed gevolg hebben afgesloten, worden ze in het vierde jaar voorbereid op een CAE-examen, gevolgd door het pre-IB programma. Deze programma's vormen de basis voor deelname aan het IB Language & Literature A dat we in de vijfde en zesde klassen van het tweetalig vwo aanbieden. Om daaraan mee te kunnen doen, moeten leerlingen de pre-IB-toetsen voldoende maken en aan het eind van het vierde jaar aantoonbaar de Engelse taal op C1-niveau beheersen. Voor de tweetalige havo-leerlingen zullen we een combinatie van een CAE/FCE-examen en het IB Language B programma aanbieden.

De vakken die een Centraal Schriftelijk Eindexamen kennen, geven we - met uitzondering van het vak Engels - vanaf de vierde klas weer in de Nederlandse taal. De vakken met alleen

een schoolexamen blijven we in de Engelse taal aanbieden. Dat geldt voor: Art & Culture (culturele en kunstzinnige vorming), Social Science (maatschappijleer) en Physical Education (Lichamelijke Opvoeding). Daarnaast krijgen leerlingen in de bovenbouw van het tto het vak Global Perspectives. Ook voor dit vak kunnen leerlingen een Cambridge certificaat halen. Met deze diploma's/certificaten geven we leerlingen een voorsprong in het (internationale) vervolgonderwijs en op de (internationale) arbeidsmarkt.

	Havo	Vwo
Onderbouw	Junior College Certificate <ul style="list-style-type: none"> - Cambridge Lower Secondary Checkpoint English (B1) - Junior Speaking Contest - Luistervaardigheid: FCE&CAE toetsen - EIO-portfolio - Engels: ten minste een 7.0 - Bilingual Attitude: ten minste een B 	Junior College Certificate <ul style="list-style-type: none"> - Cambridge Lower Secondary Checkpoint English (B2) - Junior Speaking Contest - Luistervaardigheid: FCE&CAE toetsen - EIO-portfolio - Engels: ten minste een 7.0 - Bilingual Attitude: ten minste een B
Bovenbouw	First Certificate in English of Cambridge Advanced in English Global Perspectives AS-level IB Language B	Cambridge Advanced in English Global Perspectives AS & A-level IB Language and Literature A (higher level or standard level)

Actiepunten:

- Ontwikkelen van een IB-programma voor de bovenbouw van het havo en het scholen van de docenten Engels. De ontwikkeling van het programma voor havo 4 en de scholing van docenten zullen plaats moeten vinden voor het begin van het schooljaar

2022-2023. Het organiseren van de scholing en het ontwikkelen van het programma is belegd bij M. Kamminga (sectievoorzitter Engels).

- Versterken CLIL in lessen en projecten door het werken met taaldoelen prioriteit te geven. Dit speerpunt komt terug tijdens de teambijeenkomsten in 2021-2022 en in de CLIL-coaching. Tijdens de teambijeenkomsten werken docenten aan het formuleren van taaldoelen bij projecten en tijdens lesbezoeken geven de CLIL-coaches feedback op de taaldoelen en taalsteun die docenten aanbieden. De CLIL-coaches M. Kamminga en M. de Weerd zijn hierin leidend.
- Organiseren van een CLIL-cursus voor gevorderden in het schooljaar 2022-2023. Deze scholing van Rosie Tanner is reeds gepland door M. Kamminga.
- Aanvragen van subsidie voor een CLIL-scholing in Engeland. Dit kan pas nadat we succesvol de speciale status bij Erasmus+ hebben aangevraagd. De aanvraag daartoe doet B. Stam in het schooljaar 2021-2022.
- Ontwikkelen en implementeren van een lesobservatiemodel voor tto-lessen. De CLIL-coaches M. Kamminga en M. de Weerd realiseren dit in de tweede helft van het schooljaar 2021-2022.
- Aanpassen van het immersion camp voor brugklassen. Met ingang van het schooljaar 2022-2023 zullen we het brugklaskamp van de tto-leerlingen versmelten met de reis naar New Castle. De voorbereiding en invulling van deze activiteit wordt in de tweede helft van het schooljaar 2021-2022 ter hand genomen door de werkgroep immersion onder aansturing van J. Bloemsma en A. Verhage.
- Versterken gebruik Personal Idiom File vanaf klas 2. Dit zal één van de speerpunten worden voor het schooljaar 2022-2023.
- Aanpassen lessen en materiaal aan ERK-niveau. Dit zal één van de speerpunten worden voor het schooljaar 2022-2023.

2.2 BETROKKENHEID ALS BURGER BEVORDEREN IN EEN MULTICULTURELE SAMENLEVING

In schooljaar 2020-2021 zijn we gestart met het ontwikkelen van een visie op wereldburgerschap in samenwerking met GLOBI. Deze visie is de leidraad geweest voor het herijken van de leerlijnen internationalisering en wereldburgerschap binnen het tto. Op Het Schoter willen we alle leerlingen voorbereiden op wereldburgerschap. De manier waarop we daar in het tto aan werken sluit vanzelfsprekend aan bij die schoolbrede visie.

Onze visie op (wereld)burgerschap.

Het Schoter biedt alle leerlingen, in een vertrouwde en veilige omgeving, de mogelijkheid om zichzelf te ontwikkelen en uit te dagen. Wij geven ze handvatten om zichzelf te positioneren in een steeds complexere, internationale wereld, waarin thema's als globalisering en

wereldburgerschap centraal staan. We bevorderen actief (wereld)burgerschap en sociale cohesie. We leren leerlingen om open te staan voor anderen en voor andere perspectieven en om zich in die anderen te verplaatsen. Daarbij schenken we nadrukkelijk aandacht aan (zelf)reflectie en vinden we het belangrijk dat leerlingen participeren in de samenleving. Wij bieden leerlingen een brede blik op de wereld en stimuleren hen tot nadenken over die wereld aan de hand van bijvoorbeeld de volgende vragen: Hoe maken we goede keuzes, hoe kunnen we nadenken over wat er in de wereld gebeurt en hoe zorgen we voor onszelf, de ander en de wereld? Deze centrale vragen hebben betrekking op drie pijlers:

1. Oog voor jezelf
2. Oog voor de ander
3. Oog voor de wereld

Wij geloven dat wij met onze aanpak op een positieve wijze bijdragen aan de ontwikkeling van onze leerlingen als wereldburgers. Onze visie zal de komende schooljaren in samenspraak met leerlingen en docenten nader uitgewerkt worden in praktische handreikingen. Daarbij opereren wij steeds conform de eisen die de nieuwe wet Burgerschap stelt.

1. Oog voor jezelf.

Op Het Schoter leer je nadenken over welke waarden voor jou belangrijk zijn. Binnen ons onderwijs vinden we het belangrijk dat je persoonlijke keuzes kunt maken en werken we aan kritische denkvaardigheden. Je leert bijvoorbeeld niet alleen jouw eigen mening te vormen en te geven maar deze te onderbouwen met standpunten en betrouwbare bronnen. Je leert ook nadrukkelijk welke invloed je eigen perspectief heeft op de wijze waarop je naar de werkelijkheid kijkt.

2. Oog voor de ander.

Op Het Schoter is er ruimte voor verschil. Je luistert naar andermans mening en verplaatst je in de ander. We gaan respectvol en gelijkwaardig met elkaar om. Een discussie voer je op de inhoud maar niet op de persoon. Naast kennis over bijvoorbeeld politieke, culturele, religieuze, sociale en economische systemen en verschillen, besteden we aandacht aan vaardigheden om hier mee om te gaan en hierop te reflecteren.

3. Oog voor de wereld.

Op Het Schoter leren we over de wereld om ons heen en onze eigen rol daarin. Dat doen we door de wereld vanuit verschillende perspectieven te belichten en ons te verdiepen in andere culturen. Wij werken aan bewustwording van mondiale vraagstukken vanuit economisch, cultureel, politiek, sociaal en ethisch perspectief en bezinnen ons op mogelijke

oplossingen van deze vraagstukken. We bieden in ons onderwijs ruimte om ook buiten de school te leren.

Leerlijn wereldburgerschap.

Binnen het tto hebben we, om te realiseren dat we leerlingen opleiden tot geïnteresseerde volwassenen die open staan voor (mensen uit) andere culturen, in de onderbouw een internationale leerlijn Europese en Internationale Oriëntatie (EIO), gevolgd door het vak Global Perspectives in de bovenbouw. Ook is er in schooljaar 2021-2022 een start gemaakt met de implementatie van een schoolbrede leerlijn wereldburgerschap. Voor het traject met GLOBI zie bijlage: Begeleidingstraject Leerlijn Wereldburgerschap en Internationalisering. Activiteiten en opdrachten worden aan concrete doelen gekoppeld. Hiermee leren we leerlingen de kennis, vaardigheden en attitude aan waarmee ze na 5 of 6 jaar klaar zijn om de wereld in te gaan.

De onderbouw

Met de leerlijn EIO bieden we aan de hand van vier pijlers een samenhangend wereldburgerschapsprogramma. Het doel van dit programma is niet alleen het ontwikkelen van internationale competenties, maar ook persoonsvorming. Via vakoverstijgende projecten, uitwisselingen met buitenlandse scholen en overige extra curriculaire activiteiten, zoals de Junior Speaking Contest, de Model United Nations en de inzet van Native speakers, leiden we leerlingen op tot wereldburgers die kunnen bewegen in een mondiale gemeenschap. De leerlijn EIO levert na jaar 3 (samen met de leerlijn Engels) bij goed gevolg een Junior College Certificate op.

In grote lijnen houdt dit in dat we;

- In alle onderbouwklassen tto een uur EIO per week aanbieden en;
- Dat we kritisch hebben gekeken naar de activiteiten en opdrachten die we aanbieden in het kader van wereldburgerschap en;
- Dat we binnen 4 overkoepelende thema's willen werken. Te weten:
 - Duurzaamheid
 - Werk en inkomen
 - Politiek en bestuur
 - Cultuur en;
- Dat we de inhoud van het tto-portfolio hebben herzien waardoor alle EIO-opdrachten binnen de nieuwe visie passen en;
- Dat we ons reis- en uitwisselingsprogramma opnieuw inrichten en;

- Dat we een rubric hebben ontworpen waarmee we leerlingen laten reflecteren op hun eigen ontwikkeling m.b.t. wereldburgerschap en persoonsontwikkeling. Zie bijlage: rubric wereldburgerschap.

De bovenbouw

Het vak Global Perspectives voldoet aan diverse doelstellingen die we met ons onderwijs in het algemeen, en het tweetalig onderwijs in het bijzonder, beogen: het biedt binnen een één- of tweejarig programma wetenschappelijke vorming en is sterk gericht op het aanleren van onderzoek vaardigheden en een kritische attitude en het is Engelstalig. Daarnaast is het GPR-programma thematisch en vakoverstijgend ingericht en staan er maatschappelijk relevante thema's op het programma, die betrokkenheid vragen en versterken.

Voor het vwo staat verder de internationale stage van ten minste een week op het programma in de bovenbouw en willen we voor de havo een uitwisseling organiseren.

Onderwijstijd

Met het aantal lessen dat we in het Engels lesgeven en de verdeling over de diverse clusters voldoen we ruim aan de eisen van de Standaard. Uitgangspunt bij het verzorgen van de lessen in het Engels is voor ons dat we in principe alles in het Engels aanbieden, tenzij er een goede reden is om dit niet te doen.

In de onderbouw van het vwo geven we gemiddeld 69% van de lessen in het Engels. In de bovenbouw van het vwo is dat 26%. In de onderbouw van de havo geven we 68% van de lessen in het Engels en in de bovenbouw 23%.

Naast deze lessen is ook tijdens diverse activiteiten en reizen de Engelse taal de voertaal:

- Immersioncamp brugklas (3 dagen)
- Model United Nations klas 2 & 3 (2-3 dagen)
- Reisweken klas 2 & 3 (3 dagen)
- Junior Speaking Contest klas 3
- Phileas Fogg workshops en shows klas 2 & 3
- Project indigenous games klas 1
- Online exchange programs EU-mind klas 2
- Uitwisseling met Denen en Letten 4/5 vwo
- International Internship 5 vwo (1 week)

De specificering van deze onderwijstijd is terug te vinden in de bijlage: Zelfevaluatie.

Actiepunten:

- Pilot rond reflectie op wereldburgerschap uitzetten, evalueren en aanpassen. Tijdens de MOL-gesprekken in maart 2022 reflecteren leerlingen uit de onderbouw van de tto-afdeling onder begeleiding van de mentor en in het bijzijn van ouders op hetgeen ze op het terrein van burgerschap en persoonsvorming geleerd hebben. Naar aanleiding van de ervaringen van mentoren en leerlingen tijdens deze pilot passen we de rubric aan en stippelen we een vervolgtraject uit. Dit traject wordt begeleid door J. Don.
- Reizenprogramma herijken op basis van de visie op wereldburgerschap. In het schooljaar 2021-2022 worden de uitgangspunten en kaders van dit nieuwe reizenprogramma vastgesteld door een werkgroep onder aansturing van F. van Rumpt.
- Leerlijn wereldburgerschap afmaken en implementeren in het tto. Dit wordt een speerpunten voor de tweede helft van het schooljaar 2021-2022 en de eerste helft van het schooljaar 2022-2023. Het is eventueel mogelijk om een extra ifo-subsidie aan te vragen hiervoor. Als de leerlijn 'staat' in de tweetalige afdeling zal deze vertaald worden naar de reguliere afdeling. Hier is de werkgroep onderwijs bij betrokken. Dit traject wordt begeleid door J. Don.

3. Opbrengsten en resultaten

Alle gespecificeerde gegevens over instroom, doorstroom, uitstroom zijn te vinden in de bijlage: Zelfevaluatie.

Instroom

In schooljaar 2021-2022 zijn 30 leerlingen gestart in 1tvwo en 30 leerlingen in 1thavo, op de tmavo zijn er 15 leerlingen begonnen. We streven ernaar om jaarlijks te starten met 4 of 5 tto-brugklassen.

Doorstroom

De doorstroom binnen de tweetalige vwo-afdeling verloopt op dit moment niet helemaal naar wens. We constateren dat in de onderbouw van vwo en havo te veel leerlingen niet doorgaan met tto. Daar lijken verschillende factoren in elk geval een rol bij te spelen.

Om te beginnen werpen we niet of nauwelijks een drempel op voor leerlingen om te starten met tweetalig onderwijs. We bieden tweetalig onderwijs aan op drie niveaus: vwo, havo en mavo en leerlingen met een mengadvies mogen in principe starten op het hoogste niveau. Tegelijkertijd hebben we de overgangsnormen voor de tweetalige afdeling aangescherpt om ervoor te zorgen dat de Engelse taalvaardigheid van tto-leerlingen echt goed op niveau is. Onderbouwleerlingen moeten het vak Engels met ten minste een 7.0 afsluiten en daarnaast een voldoende hebben voor Bilingual Attitude. Dit is niet voor alle leerlingen haalbaar. Inmiddels zijn we gestart met het houden van intakes, zodat we kunnen volgen en analyseren in hoeverre we al voor aanvang van de brugklas kunnen zien welke leerlingen het moeilijk gaan krijgen. We analyseren ook jaarlijks de resultaten van leerlingen. Op dit moment kunnen we zeker niet concluderen dat leerlingen met een mengadvies het moeilijker hebben dan leerlingen met een enkelvoudig advies, maar we zullen de ontwikkeling van de resultaten langer moeten volgen om hier meer grip op te krijgen.

Daarnaast constateren we dat ouders soms meer motivatie hebben voor tto dan leerlingen. Leerlingen kunnen niet altijd goed overzien wat het betekent om dit type onderwijs met succes te doorlopen. We geven vanaf het schooljaar 2021-2022 in de voorlichting explicieter aan wat er van leerlingen verwacht wordt en hoe belangrijk het is dat de leerlingen gemotiveerd zijn. We organiseren ook speciale *be prepared for tto lessen* voor leerlingen uit groep 8, zodat ze een beter beeld hebben van wat tto inhoudt en van hen vraagt.

Tot slot denken we dat de diverse lockdowns hun wissel hebben getrokken op de leerlingen. Dat zien we zowel aan de resultaten die de leerlingen het afgelopen jaar voor hun Cambridge Lower Secondary Checkpoint English haalden als meer algemeen aan het niveau van de Engelse taalvaardigheid in de onderbouw. We hebben dan ook een extra herkansing geboden aan leerlingen die vorig jaar hun Junior College zouden afronden en bieden leerlingen in 3th en 3tv nu extra ondersteuning in de voorbereiding op hun Cambridge Lower Secondary Checkpoint English.

Uitstroom

De resultaten van de vwo-leerlingen zijn op orde.

Actiepunten

- Doorstroom monitoren, evalueren en zo nodig beleid rond instroom & doorstroom aanpassen. Het monitoren en analyseren van de instroom en doorstroomgegevens gebeurt jaarlijks door B. Stam.
- Effecten van de lockdown voorlopig goed in de gaten houden en extra ondersteuning bieden waar nodig. Dit gebeurt doorlopend en valt onder de verantwoordelijkheid van B. Stam.

4. Aannamebeleid

Zoals eerder gezegd, werpen we niet of nauwelijks een drempel op voor leerlingen om te starten met tweetalig onderwijs. We bieden tweetalig onderwijs aan op drie niveaus: vwo, havo en mavo en leerlingen met een mengadvies mogen in principe starten op het hoogste niveau.

Het is een bewuste keuze om de toelatingseisen niet strenger te maken: we vinden dat tweetalig onderwijs voor iedereen binnen bereik moet liggen en willen zoveel mogelijk leerlingen de kans bieden om dit toekomstgerichte en internationaal georiënteerde onderwijs te kunnen volgen. Dat betekent wel dat we vooraf het belang van een goede motivatie sterk benadrukken, dat we met leerling, ouders en eventueel de basisschooldocent in gesprek gaan over de haalbaarheid van het beoogde niveau en bovendien dat we deze leerlingen van het begin af aan goed begeleiden bij de overstap, de voortgang monitoren en het beleid steeds evalueren en zo nodig bijstellen. Hieronder beschrijven we hoe we dat doen.

De voorbereiding

Niet alleen geven we in de voorlichting expliciet aan wat we van leerlingen verwachten als ze kiezen voor tto, we organiseren ook speciale *be prepared for tto lessen* voor leerlingen uit groep 8, zodat ze echt ervaren wat tto inhoudt en van hen vraagt. Zie bijlage: *Be prepared for tto*.

De intake

Als de leerlingen zich hebben ingeschreven voor tweetalig onderwijs nodigen we ze uit voor een introductiemiddag. Tijdens die middag maken ze kennis met de mentor en de klas en voeren ze een kort gesprek in de Engelse taal met één van de docenten uit de tweetalige afdeling. Zie bijlage: intakeformulier. Doel van dat gesprek is om in kaart te brengen op welk niveau luistervaardigheid en spreekvaardigheid de leerlingen binnenkomen, zodat we weten op welk niveau de leerlingen starten en we de ontwikkeling van leerlingen goed kunnen volgen.

Immersion

De eerste periode in de brugklas staat in het teken van wennen aan de tweetalige leeromgeving. Om leerlingen de gelegenheid en de ruimte te geven om te oefenen en fouten te maken worden de eerste 6 weken geen cijfers gegeven, met uitzondering van de kernvakken en het vak Frans, maar werken we met feedback en reflectie op gestelde doelen. Deze periode sluiten we af met het tto-brugklaskamp.

Taalsteun

Als leerlingen eenmaal in een tweetalige klas zitten is, naast het niveau van de Engelse taalvaardigheid, vooral de Bilingual Attitude van belang. Het actief gebruiken van de Engelse taal is een vereiste. Dat betekent dat alle communicatie in het klaslokaal vanaf het eerste moment in principe in de Engelse taal plaatsvindt, maar dat we leerlingen wel de nodige taalsteun en begeleiding bieden bij deze overgang. Die taalsteun heeft in eerste instantie betrekking op het aanleren van vaktaal. Dat doen we onder andere door leerlingen een *personal idiom file* te laten aanleggen, waarin ze (voor hen) lastige woorden en zinnen opnemen.

Actiepunten:

- Doorstroom monitoren, evalueren en zo nodig beleid rond instroom & doorstroom aanpassen Het monitoren en analyseren van de instroom en doorstroomgegevens gebeurt jaarlijks door de corrector B. Stam.

5. Werving

We besteden in de werving vrij veel aandacht aan het aantrekken van leerlingen voor tweetalig onderwijs. Dat betreft de volgende activiteiten:

- Leerlingen en ouders informeren door middel van een leerlingenbulletin (Schoter xpress en Schoter guide) waarin tweetalig onderwijs aan bod komt en;
- Leerlingen informeren en enthousiasmeren tijdens bezoeken aan basisscholen en;
- Leerlingen en ouders informeren tijdens groep8avonden, een algemene informatieavond, een tto-info avond en de open dagen en;
- Leerlingen gelegenheid geven tot volgen van proeflessen tijdens groep8avonden, tto-info avond en open dagen en;
- Leerlingen voorbereiden op tto-onderwijs door hen verschillende *Be prepared for tto-les* aan te bieden.

Wat betreft de zichtbaarheid van het tto voor ouders en toekomstige leerlingen is het van belang om met regelmaat te communiceren over de activiteiten die we ondernemen en de successen die we behalen. Op gezette tijden benaderen we de journalisten van het Haarlems Dagblad, maar we maken in deze tijden vooral veel gebruik van social media: Facebook, Instagram en LinkedIn.

Het tto is binnen de school behoorlijk zichtbaar: binnen en buiten de klaslokalen is veel Engels te horen. Daarnaast spreken ook de docenten tijdens vergaderingen Engels met elkaar en zijn er veel visuele herkenningspunten. De aulawand is het meest spraakmakende voorbeeld. Die moest natuurlijk voor al onze leerlingen herkenbaar zijn, maar laat duidelijk de ontwikkeling richting wereldburgers zien waar we met het tto expliciet voor staan.

Actiepunten:

- Veel aandacht blijven besteden aan de werving van tto-leerlingen, onder andere door actieve inzet van social media. Dit ligt op dit moment bij de tto-coördinator M. Muller en de docent die de werving voor tto voor haar rekening neemt: J. Bloemsma.
- Maken van een korte animatievideo over tweetalig onderwijs. Het realiseren van deze animatievideo ligt bij de conrector B. Stam en deze is gereed in het voorjaar van 2022.

6. Organisatie

Het aansturen van de onderwijskundige ontwikkeling van de tto-afdeling valt onder de verantwoordelijkheid van een conrector. Op dit moment is dat de conrector vwo. Leerling zaken vallen in principe onder verantwoordelijkheid van de conrectoren en leerlingencoördinatoren van de diverse afdelingen. De conrector en leerlingencoördinator van de brugklassen zijn dus verantwoordelijk voor de leerlingenzaken van de tweetalige brugklassers. De conrector die tto in de portefeuille heeft wordt bijgestaan door een coördinator tto.

De structuur van het tto-team is de afgelopen jaren gewijzigd onder invloed van de sterke groei. Tot en met het schooljaar 2020-2021 was er een tto-team dat wekelijks bij elkaar kwam. Dat bood, zeker in de fase waarin we de tto-afdelingen uitbreidden, veel mogelijkheden om samen projecten te ontwikkelen, activiteiten te organiseren en beleid af te stemmen, maar werkte na verloop van tijd niet meer ideaal.

Om te beginnen stelden we vast dat niet alle beschikbare uren altijd even goed besteed werden en/of konden worden. Daarnaast was er een groeiend aantal docenten dat wel les gaf in het tto, maar geen onderdeel uitmaakte van het team. Die docenten waren daardoor veel minder betrokken bij de vormgeving van het beleid en het onderwijs, waardoor de eenvormigheid en gemeenschappelijkheid onder druk kwamen te staan.

Ook wilden we een stap zetten naar meer gespreide verantwoordelijkheid voor het aansturen van projecten, omdat we én graag optimaal gebruik maken van de capaciteiten van iedereen én we constateerden dat vaak dezelfde mensen aan zet waren.

Tot slot waren de kosten van de bestaande teamstructuur verdedigbaar toen de afdelingen opgebouwd werden, maar stonden zij op den duur niet meer in verhouding tot het aantal leerlingen in de afdeling.

Om de betrokkenheid van alle docenten bij het tto verder te vergroten, de verantwoordelijkheid meer te spreiden en de kosten omlaag te brengen, zijn we dit schooljaar gestart met een duale structuur:

- We hebben verspreid over het schooljaar zes bijeenkomsten voor alle tto-docenten. Tijdens deze bijeenkomsten besteden we aandacht aan: de uniformering van de EIO-projecten, uitwisselen van good practises, CLIL in de lessen, projecten en activiteiten, de organisatie van de reizen, beleidsvorming – en wijziging, informatievoorziening.

- We hebben werkgroepen gecreëerd rond de verschillende activiteiten, projecten en reizen. Die projectgroepen hebben verschillende projectleiders.

Over de nieuwe structuur zijn we niet helemaal tevreden. Het is lastig om alle docenten even betrokken te houden als je op een beperkt aantal momenten bijeenkomt. Belangrijker is echter dat de projectgroepen nog veel aansturing van ons nodig hebben. Komend schooljaar zullen we daarom toch waarschijnlijk een aanpassing doen. We blijven wel met bijeenkomsten voor alle docenten werken, maar we zullen daarnaast een kernteam maken van een beperkt aantal mensen dat vaker bijeenkomt en het aansturen van projectgroepen voor haar rekening neemt.

Actiepunten:

- Aanpassen teamstructuur. Met ingang van het schooljaar 2022-2023 zullen we werken met zes-jaarlijkse bijeenkomsten voor alle tto-docenten, een kernteam dat tweewekelijks bij elkaar komt en projectgroepen. Dit wordt voorbereid door B. Stam.
- Organiseren van informele activiteiten voor tto-docenten om zo de onderlinge betrokkenheid te versterken.

7. Scholing, professionalisering en kwaliteitszorg

Scholing en professionalisering

Juist omdat we enorm hechten aan het bieden van kwalitatief hoogwaardig tweetalig onderwijs, vinden we professionalisering en scholing van het docententeam ontzettend belangrijk. In de bijlage zelfevaluatie is een overzicht te vinden van de docenten die lesgeven in de tweetalige afdeling, de scholing die zij de afgelopen 5 jaar genoten hebben en de scholing die zij het komende jaar op zullen pakken. De wijze waarop de professionalisering van het docententeam vorm krijgt, is gestoeld op onze visie op tweetalig onderwijs, het geven van het goede voorbeeld en het leren van en met elkaar.

Cambridge Advanced & Proficiency

Van alle docenten die lesgeven in het tto verwachten we dat ze aantoonbaar over C1-niveau beschikken als ze starten, of dat ze dat in hun eerste jaar halen. De docenten die hun CAE-certificaat hebben, nodigen we vervolgens uit om een CPE-certificaat te halen of anderszins hun Engelse taalvaardigheid verder te ontwikkelen, bijvoorbeeld door het volgen van een maintenance course Classroom English. De ondersteuning bij de voorbereiding op het halen van een CAE-certificaat en de cursus Classroom English is binnen de school belegd. Overige scholing op dit terrein wordt van buitenaf georganiseerd en ingekocht.

CLIL

Van alle docenten die lesgeven in het tto verwachten we dat ze geschoold worden in de CLIL-didactiek en dat ze hun vaardigheden op dit vlak onderhouden. In 2017-2018 en 2018-2019, toen we druk bezig waren met de opbouw van het tto in de verschillende afdelingen, zijn veel docenten voor een beginnerscursus of een beginnerscursus en een cursus voor gevorderden naar Engeland geweest. Daarnaast leiden we twee CLIL-coaches op die een beginnerscourse verzorgen voor de starters, individuele coaching bieden en het docententeam begeleiden bij het CLIL-proof maken van lessen en materiaal. Volgend schooljaar staat voor een grote groep collega's een training voor gevorderden onder leiding van Rosie Tanner op de agenda. Tot slot bieden we altijd de mogelijkheid aan secties of individuen om per discipline of op aanvraag gericht scholing te volgen en willen we opnieuw subsidie aanvragen, zodat we weer een team docenten in Engeland kunnen laten scholen.

In het kader van leren van en met elkaar, wisselen we tijdens de bijeenkomsten good practices uit. Alle communicatie rond en tijdens deze bijeenkomsten vindt in principe in de Engelse taal plaats. In een volgende fase zouden we het leren van elkaar verder willen versterken door collega's bij elkaar lessen te laten bezoeken.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg valt onder de verantwoordelijkheid van de conrector tweetalig onderwijs. In nauwe samenwerking met de coördinator en de directie zijn de ambities voor de langere termijn vastgesteld en op basis daarvan is dit beleidsplan geschreven. Elk jaar stellen we de ambities voor het schooljaar vast in samenspraak met het team. De thema's waarop die ambities betrekking hebben vormen de rode draad bij de teambijeenkomsten. De voortgang ervan wordt gemonitord door de coördinator en de conrector en jaarlijks geëvalueerd. Bij het formuleren van het beleidsplan en de jaarplannen maken we gebruik van de zelfevaluatie van Nuffic. Evaluatie en bijstelling van de plannen vallen onder verantwoordelijkheid van de conrector.

Er zijn klankbordgroepen voor ouders en leerlingen, zodat zij mee kunnen denken over de ontwikkeling en de kwaliteit van het tweetalig onderwijs. Deze klankbordgroepen vinden twee keer per jaar plaats. Naar aanleiding van de uitkomsten van de proefvisitatie van de mavo, zullen we daarnaast een ouder- en leerling enquête specifiek voor tto uitzetten via kwaliteitsscholen.

Actiepunten:

- Organiseren CLIL-cursus voor gevorderden in het schooljaar 2022-2023. Deze scholing van Rosie Tanner is reeds gepland door M. Kamminga.
- Aanvragen van subsidie voor een CLIL-scholing in Engeland. Dit kan pas nadat we succesvol de speciale status bij Erasmus+ hebben aangevraagd. De aanvraag daartoe doet B. Stam in het schooljaar 2021-2022.

8. Budget en facilitering

De tto-afdeling beschikt over een eigen begroting en budget. Ouders van leerlingen in de onderbouw van het tto betalen op dit moment €410,-. In klas 4 is de bijdrage €460,- en in klas 5 en 6 van het tweetalig vwo is de ouderbijdrage €260,-. In 5 havo is de bijdrage nu €60,-. Na invoering van het IB zal dat verhoogd worden.

Van die bedragen betalen we alle excursies en buitenlandse reizen, maar ook specifieke tto-activiteiten, lesmateriaal, native speakers, lidmaatschap van Nuffic, een deel van de scholing van het docententeam en de IB-examens.

Naast een eigen begroting kent het tto-team ook een eigen taakruimte en facilitering. Voor alle leden van het team is het overleg gefaciliteerd en daarnaast is er extra ruimte voor specifieke taken, zoals: de organisatie van en begeleiding bij reizen, ondersteuning bij de Cambridge lessen, deelname en voorzitten van de diverse projectgroepen, de CLIL-coaching en het coördineren van de afdelingen.

Ook wij hebben natuurlijk te maken met de regelgeving rondom de ouderbijdrage.

Uitgangspunt is altijd geweest dat we menen dat tto-onderwijs voor iedereen mogelijk moet zijn. In de vrijwillige ouderbijdrage is daarom een klein bedrag gereserveerd voor leerlingen die wel graag tto-onderwijs willen volgen, maar waarvan de ouders dat niet kunnen of willen betalen. Op dit moment lukt het ons nog goed om het tto-programma aan te bieden zoals wij dat graag willen, maar als teveel ouders aangeven de bijdrage niet te willen of kunnen betalen, zullen we ons beleid en programma moeten herzien.

De begroting en de facilitering van het team zijn op orde. Het is vooral zaak om deze consequent tegen het licht te houden en aan te passen aan de veranderende omstandigheden.

9. Verklarende woordenlijst

Bilingual Attitude	De mate waarin leerlingen de Engelse taal gebruiken wordt beoordeeld voor wat betreft: interactie met de docent, vragen en antwoorden en interactie met medeleerlingen
Cambridge CAE	Het Cambridge Certificate in Advanced English is een examen voor gevorderde studenten Engels. Het vertegenwoordigt het C1-niveau van de Cambridge examenreeks
Cambridge CPE	Het Cambridge Certificate of Proficiency vertegenwoordigt het C2-niveau van de Cambridge examenreeks. Dat is het hoogste niveau
Cambridge FCE	Het Cambridge First Certificate in English is een examen voor bovengemiddelde studenten Engels. Het vertegenwoordigt het B2-niveau van de Cambridge examenreeks
Cambridge Global Perspectives AS & A level	Cambridge International AS & A Level Global Perspectives & Research bevordert kritisch en analytisch denken, waarbij leerlingen verschillende onderzoeksmethoden gebruiken en global issues vanuit meerdere perspectieven bekijken. Leerlingen onderzoeken en oordelen over kwesties op wereldschaal die relevant zijn voor hun eigen leven Het niveau van de <i>A-level</i> examens is vergelijkbaar met dat van de vwo-examens. Als alternatief voor de <i>A-Levels</i> kan men ook <i>A/S Levels</i> behalen, het <i>advanced subsidiary level</i> . De studiebelasting is ongeveer de helft van die van de <i>A-Levels</i> en het niveau van de <i>A/S</i> examens is lager.
Cambridge Lower Secondary Checkpoint English	Diagnostische toets waarmee het niveau van het Engels voor diverse vaardigheden wordt vastgesteld en waarmee voor diverse vaardigheden wordt aangetoond dat leerlingen het juiste niveau hebben (B1 of B2)
CFER	Common European Framework of Reference for Languages Dit 'Referentiekader' geeft indicaties voor de 'Europese competenties' van leerlingen tussen de 12 en 19 jaar oud. De bedoeling van het CEFR is om een brug te vormen tussen de competenties en de schoolpraktijk. Elos scholen erkennen het denkbeeld van 'Europese staatsburgerschap' en hun taak om leerlingen voor te bereiden op studie en werk in Europa. Dit wordt gedaan door 'Europese en Internationale Oriëntatie' (EIO) in lesplannen en culturele- en uitwisselingsprogramma's aan te bieden
CLIL	Content Language Integrated Learning. Taalgericht vakonderwijs dat gekenmerkt wordt door de gelijktijdige opbouw van taalvaardigheid en vakkennis, terwijl de leerlingen een actieve rol hebben en de vaktaal spreken en schrijven.
EIO	Europese en Internationale Oriëntatie. Er is veel aandacht voor internationale thema's en samenwerking met buitenlandse leerlingen. EIO-activiteiten kunnen plaatsvinden binnen lessen, maar vinden ook buiten de normale lessen plaats. Het kan gaan om projecten (binnen of buiten de reguliere lessen) of om excursies en reizen. Op Het Schoter wordt EIO in de onderbouw ook als apart vak aangeboden.

ERK	<p>Het Europees Referentie Kader beschrijft wat je in een vreemde taal precies moet kunnen om aan te tonen dat je deze taal op een bepaald niveau beheerst. Het ERK onderscheidt zes niveaus, die je in het volgende schema kunt samenvatten:</p> <div style="text-align: center;"> <p style="margin-left: 100px;">Basisgebruiker: Onafhankelijke gebruiker: Vaardige gebruiker:</p> </div> <p>A1 is het laagste niveau, C2 is het niveau van de 'near native speaker' met een academisch denkniveau. Deze niveaus kun je voor alle talen gebruiken en betekenen in alle landen hetzelfde.</p> <p>Het ERK onderscheidt vijf taalvaardigheden: <i>lezen, luisteren, gesprekken voeren, spreken en schrijven</i>.</p>
IB Language & Literature A & Language B	<p>Het International Baccalaureate (IB) is een internationale instantie die onder andere het International Baccalaureate Diploma Programme, een pre-universitaire opleiding van twee jaar bedoeld voor de leeftijd van 16 tot 19 jaar, verzorgt.</p> <p>Op het vwo neem je deel aan het <i>International Baccalaureate Language and Literature A</i>. In dit programma is er onder andere aandacht voor literatuur, tekstanalyse en academisch schrijven.</p> <p>In de bovenbouw van de tweetalige havo neem je deel aan het zogenaamde <i>International Baccalaureate Language B</i>. In het IB-programma, dat gecombineerd is met het vak Engels, is er onder andere aandacht voor taalontwikkeling, tekstbegrip, tekstanalyse en schrijfvaardigheid.</p>
Junior College	<p>Een tto juniorschool voldoet aan de Standaard van Nuffic en is officieel gecertificeerd om leerlingen aan het eind van de onderbouw een tto junior certificaat te overhandigen.</p>
Nuffic	<p>Nuffic staat voor: Netherlands Universities Foundation for International Cooperation en is de Nederlandse organisatie voor internationalisering in het onderwijs.</p>